

-Hvorfor tror du at kunnskapen om sjamanisme er på vei tilbake?

-En historisk prosess. For meg er det som om en stor historisk sirkel sluttet. En gang levde vi som jegere og samlere. Da hadde alle nærkontakt med de dyrene som nå er kraftdyr. Den modige hadde alltid muligheten. Seinere har det aldri vært noen historisk epoke hvor menneskene hadde så mye fritid som da, tid til samvær, meditasjon og lek. De søkte etter glede og innsikt, som oss, og var like kloke som det vi tror vi er.

Da jordbruksepoken kom, da det skjedde at mennesker ordnet samfunnet slik at noen ble eiere av jord, da begynte lagdeling med storbønder og leilendinger og slaver. Så kom industriepoken, med sine classeskiller og kamper og forståelsesformer. Store formuer ble skapt på få hender ved å utbytte menneskers arbeidskraft og ved å rane og ødelegge jordens ressurser og miljø. Fortsatt lever mange i den epoken og formuene vokser fortsatt for de få.

Teknologiepoken fører oss over i drømme og fantasisamfunnet, der mykhjernen og fantasien kan våkne. Fantasi betyr det som kommer til syne. Det samiske navnet for sjamantrømme er et instrument som bilder kommer ut av. For drømme og fantasiepoken vekker til live "mykhjernen", fantasien, opplevelsesmulighetene og sanseligheten, den mørner kroppen og så hopper angsten ut som en engel og mytologiene kommer igjen tilbake.

-Er dette resultatet av den store planen?

-På et nivå i historien tilhørte vi stammen, med dets totem og kraft. Mytene og instinktene hadde stor plass i menneskesinnet. Det individuelle hadde mindre plass. Så har vi gått gjennom en periode hvor vestens mennesker har stått i med å atskille seg fra andre, bli individuelle. Baksiden av dette ble ensomheten, og psykologiseringen av sinnet, alle de psykiske og psykologiske syndromene og diagnosene. På veien videre håper jeg blir at vi kan forbli individuelle og dyrke vårt særegne talent, samtidig som vi kan bevege oss dypere inn i livsprosessen gjennom metaforer og mytologier.